

ANBEFALINGER TIL EN NY, AMBITIØS NATIONAL DEMENS- HANDLINGSPLAN

ET GODT LIV FOR ALLE MED DEMENS

Det er en altomfattende livsændring at få en demensdiagnose.

Personer med demens har brug for tilbud om behandling – både medicinsk og psykosocial støtte samt rådgivning hurtigst muligt efter diagnosen er stillet. Der er også behov for hjælp og tilbud om meningsfulde hverdagsaktiviteter, der ser den enkelte med demens som 'et helt menneske' – uagtet hvilken del af landet eller hvilken social baggrund, man kommer med.

Det kræver en bedre sundhedsfaglig indsats samt yderligere kapacitet til rådgivning og vejledning i både kommuner, regioner og civilsamfund.

INVESTERING I TIDLIG OPSPORING, BEDRE DIAGNOSTISK OG BEHANDLING

En tidlig opsporing af demens er afgørende for den støtte, vi kan give, men også for om vi i fremtiden kan behandle personer med demens. I dag kan vi behandle nogle få årsager til kognitiv svækkelse, men forskningen peger på, at vi i fremtiden vil se flere nye behandlinger mod demenssygdomme.

Hvis personer med demens skal få gavn af fremtidige behandlingsmuligheder, skal vi blive bedre til at opspore demens tidligere og dygtigere til at give en rettidig og specifik diagnose.

Det kræver investering i mere kapacitet til MR-scannere og billeddiagnostik samt en investering i kompetencer og ressourcer i form af flere specialister som neurologer, radiologer og radiografer. Dertil bør vi understøtte organiseringen på hukommelsesklinikkerne med mere kapacitet til udredning, behandling og opfølgning. Det kræver også et bedre samarbejde mellem almen praksis, kommuner og sygehuse og en bedre inddragelse af pårørendes observationer.

BEDRE STØTTE TIL DE PÅRØRENDE

Pårørende til hjemmeboende med demens bruger i gennemsnit 5-7 timer om dagen til pleje og omsorg, og flere pårørende oplever, at de ikke har tid til sig selv³⁴.

Vi bør i højere grad støtte de pårørende med praktisk hjælp, rådgivning og støtte gennem en bred vifte af tiltag som fx en pårørende-vejleder, der kender til demens, og som kan understøtte de pårørende ud fra deres individuelle udgangspunkt.

MERE SUNDHEDS- FAGLIGHED OG EFTERUDDANNELSE

Personer med en demenssygdom har brug for behandling, aktivering, pleje og omsorg fra flere faggrupper, der har viden og indsigt i sygdommen. Pårørende har behov for bedre inddragelse, mere smidigt samarbejde og tryggere aflastning. Det kræver, at vi kan rekruttere flere med de rette kompetencer, end tilfældet er i dag.

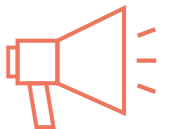
Der er behov for et kompetenceløft inden for området. Det er vigtigt, at der er efter- og videreuddannelses-tilbud til alle faggrupper, og der skal udarbejdes national kvalitetsramme for plejen, der kan medvirke til at sikre kvalitet og ensartethed på tværs af landet.

MERE FORSKNING OG BRUG AF DATA

Ifølge WHO bliver der udgivet op til 14 gange så meget forskning på andre ikke-smitsomme sygdomme som på demensområdet³⁵. Hvis vi i fremtiden skal blive bedre til at forstå, behandle og leve med demens, har vi brug for mere forskning. Vi bør først og fremmest investere i den eksisterende 'National forskningsstrategi for demens' fra 2018³⁶. Det kræver også, at vi bliver bedre til at bruge eksisterende data samt øger viden og datagrundlag om forløbet af Alzheimer (og med tiden andre demenssygdomme) ved at etablere opfølgingskohorter.

OPLYSNINGSKAMPAGNE OM DEMENS

I dag er det en udbredt opfattelse, at demens blot er en del af det at blive gammel. Samtidig er der en del stigma forbundet med at få stillet diagnosen, som gør det svært at leve med. Der er behov for en bred oplysningskampagne i Danmark, der kan afstigmatisere demens. Kampagnen skal øge danskernes viden om, hvad demens er for en sygdom, hvad man kan gøre for at forebygge demens samt gevinsten ved tidligere diagnostisering, så flere danskere ved, hvad man skal være opmærksom på, og hvornår man evt. skal gå til lægen.

FORSÆTTE ARBEJDET MOD ET DEMENSVENLIGT DANMARK

Med den nuværende demenshandlingsplan er vi nået langt med initiativerne for et mere Demensvenligt Danmark, men vi er ikke i mål.

Der er behov for, at vi arbejder videre med de gode initiativer, der kan gøre Danmark mere demensvenligt inden for fx transport, bolig, byggeri samt indretning i kommuner, sygehuse og på andre offentlige og private arbejdspladser, herunder civilsamfund og frivillighedssektor. Vi bør også understøtte det igangværende arbejde med udbredelsen af Demensvenner og demenssymbolet.

**DEMENS ER I DAG DEN
4. HYPPIGSTE DØDSÅRSAG
I DANMARK, OG I 2040 VIL
DER VÆRE MINDST 50% FLERE
PERSONER MED DEMENS
I DANMARK*4**

**VI SER MED ANDRE ORD
IND I EN FREMTID, HVOR
FLERE DANSKERE VIL FÅ EN
DEMENS SYGDOM, IMENS VI PÅ
DEN ANDEN SIDE MANGLER
PERSONALE PÅ VORES SYGEHUSE
OG I KOMMUNERNE TIL AT
HJÆLPE DET ØGEDE ANTAL
PERSONER MED DEMENS²⁷**

**DER ER BEHOV FOR EN NY
OG TIDSSVARENDE NATIONAL
DEMENSHANDLINGSPLAN**

REFERENCER

¹<https://www.alzheimer.dk/>

²<https://videnscenterfordemens.dk/da/doedelighed-ved-demens>

³<https://videnscenterfordemens.dk/da/yngre-med-demens#:~:text=Ca.,%C3%A5rsager%20til%20demens%20hos%20yngre>

⁴<https://videnscenterfordemens.dk/da/forekomst-af-demens-i-danmark>

⁵<https://www.aeldresagen.dk/presse/maerkesager/demens/fakta/flere-faar-demens>

⁶<https://www.alzheimer.dk/viden-om-demens/fakta-om-demens/hvad-er-demens/> (Video)

⁷<https://www.alzheimer.dk/temaer-om-demens/forskning-og-viden-om-demens/hvad-er-forskellen-paa-demens-og-alzheimers/>

⁸<https://www.alzheimer.dk/viden-om-demens/fakta-om-demens/hvad-er-demens/>

⁹<https://www.alzheimer.dk/viden-om-demens/behandling-pleje-og-omsorg/medicinsk-behandling/>

¹⁰https://www.sst.dk/sygdom-og-behandling/~/_media/00C6825B11BD46F9B-064536C6E7DFBA0.ashx

¹¹Advice A/S, Demensundersøgelse 2021. Rapporten er sponsoreret af Roche og kan tilsendes ved henvendelse til Advice A/S.

¹²Dødsårsagsregistret 2018 samt Public Health England: Death in people aged 75 years and older in England in 2017

¹³<https://www.alzheimer.dk/media/gafm-l3qc/2020-03-01-kommunernes-demensindsats-kort-version.pdf>

¹⁴Alzheimerforeningen: Kommunernes demens-tilbud. Rapport på baggrund af spørgeskemaundersøgelse blandt personer med demens og pårørende i Danmark (2020)

¹⁵<https://www.alzheimer.dk/media/wlqp4rie/2019-01-25-demensvenlige-kommuner-enderlig.pdf>

¹⁶<https://www.alzheimer.dk/temaer-om-demens/forskning-og-viden-om-demens/moerketal-og-manglende-diagnoser/>

¹⁷<https://www.esundhed.dk/Emner/Patienter-og-sygehuse/MitSygehusvalg?tratmentId=58&organizationGroupId=2®ionId=1,2,3,4,5&postalFrom=5000>

¹⁸Sundhedsdatastyrelsen: "Monitorering: Forbrug af antipsykotika hos borgere med demens 2018", juni 2019

¹⁹Jensen-Dahm C, Christensen AN, Gasse C, Waldemar G. The Use of Opioids and Antipsychotics in Elderly with Dementia - Have Opioids Replaced Antipsychotics in Treating Behavioral Symptoms in Dementia? J Alzheimers Dis. 2020;73(1):259-267. doi: 10.3233/JAD-190787. PMID: 31771062; PMCID: PMC7029326.

²⁰https://www.sst.dk/da/Nyheder/2021/Mennesker-med-demens-skal-have-mindre-antipsykotisk-medicin?utm_campaign=unspecifid&utm_medium=email&utm_source=apsis

²¹<https://www.regeringen.dk/aktuelt/publikationer-og-aftaletekster/aftale-om-udmoentning-af-reserven-til-foranstaltnin-ger-paa-social-sundheds-og-arbejdsmarkedets-omraadet-2020-2023/>

²²<https://www.alzheimer.dk/temaer-om-demens/forskning-og-viden-om-demens/moerketal-og-manglende-diagnoser/>

²³<https://videnscenterfordemens.dk/da/udredning-af-demens>

²⁴<https://sum.dk/Media/637619458483675378/Flere%20mennesker%20med%20demens%20skal%20udredes,%20og%2080%20pct.%20skal%20have%20en%20specifik%20diagnose.pdf>

²⁵<https://www.alzheimer.dk/media/hbmn1jh-m/2019-05-14-plejehjemsoversigten-og-demens-enderlig.pdf>

²⁶https://www.forsikringogpension.dk/media/6950/fremtidige-udgifter-til-aeldre-pleje-2020_4.pdf

²⁷<https://www.laeger.dk/nyhed/vi-mangler-speciallaeger-ikke-laeger>

²⁸<https://videnscenterfordemens.dk/da/forekomst-af-demens-i-danmark>

²⁹<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/344701/9789240033245-eng.pdf>

³⁰<https://videnscenterfordemens.dk/da/udredning-af-demens>

³¹Implement Consulting Group: "Alzheimers Capacity Analysis", Biogen Denmark, maj 2021

³²<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/344701/9789240033245-eng.pdf>

³³<https://www.foa.dk/global/news/pressemeddelelser/2019/oktober/kommunerne-kaemper-med-kommende-sosu-mangel>

³⁴<https://www.alzheimer.dk/viden-om-demens/fakta-om-demens/>

³⁵WHO, Global Status on the public health response to dementia

³⁶<https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2018/Forskning-til-gavn-for-mennesker-med-demens-og-deres-p%C3%A5r%C3%B8rende---National-forskningsstrategi-for-demens-2025.ashx?la=da&hash=73525A3A87D6A5A01DE-2830B5531AA3A499EE0DC>

³⁷World Alzheimer Report 2021 af Alzheimer's Disease International og McGill University, <https://www.alzint.org/resource/world-alzheimer-report-2021/>

Roche a/s,
Industriholmen 59
2650 Hvidovre, Danmark

Biogen a/s
Stationsparken 37, 3
2600 Glostrup, Danmark

"DET ER IKKE UDEN GRUND, AT NOGLE KALDER DEMENS FOR DE PÅRØRENDES SYGDOM. DERFOR SKAL VI OGSÅ HUSKE DE PÅRØRENDE, NÅR VI TILRETTELÆGGER UDREDNING, BEHANDLING OG STØTTE"

Marie Lenstrup,
formand, Pårørende i Danmark

EN NY, AMBITIØS NATIONAL DEMENSHANDLINGSPLAN BØR FOKUSERE PÅ AT SIKRE:

**INVESTERING I TIDLIG OPSPORING,
BEDRE DIAGNOSTISK OG BEHANDLING**

**MERE FORSKNING OG
BRUG AF DATA**

**ET GODT LIV FOR ALLE
MED DEMENS**

**MERE SUNDHEDSFAGLIGHED
OG EFTERUDDANNELSE**

**BEDRE STØTTE TIL DE
PÅRØRENDE**

**OPLYSNINGSKAMPAGNE
OM DEMENS**

**FORSÆTTE ARBEJDET MOD ET
DEMENSVENLIGT DANMARK**